

Yhteenvedo tutkimushankkeen löydöksistä

Tässä tutkimushankkeessa tarkasteltiin sitä, miten neuroterveyden alalla toimivat tutkijat, yrittäjät ja kolmannen sektorin toimijat tekevät selkoa sidosryhmäyhteistyöstä osana tutkimus- ja innovaatiotoimintaa. Lisäksi tutkimuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, millaisessa roolissa esimerkiksi potilaat toimivat kansalaistoimijoina sidosryhmäyhteistyössä neuroterveyden alalla. Viime vuosina on nostettu enenevässä määrin esiin eri sidosryhmien yhteistoiminnan merkitystä osana tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä sitä, kuinka kansalaiset ja asiantuntija-asemien ulkopuoliset toimijat tulisi ottaa mukaan tutkimus- ja innovaatiotoimintaan. Esimerkiksi keskustelut kansatutkimuksen roolista peräänkuuluttaa muun muassa potilaiden äänen ja näkökulman rohkeampaa huomioon ottamista tutkimustoiminnassa tasavertaisena toimijana muiden tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa.

Tutkimushankkeen koostui kolmesta osatutkimuksesta, joista ensimmäisessä tarkasteltiin sitä, millaiset tekijät mahdollistavat tai ehkäiset neuroterveyden alan sidosryhmätoimijoiden (tutkijat, yrittäjät ja kolmannen sektorin edustajat) välistä yhteistyötä. Muun muassa erilaiset konkreettiset yhteistoiminnan kohteet, kuten lääkinnälliset laitteet, sekä jaettu tahtotila nähtiin sidosryhmäyhteistyötä silloittavina tekijöinä. Löydökset nostivat myös esiin sen, kuinka erilaiset valtasuhteet sekä eriävät käsitykset yhteistyön säännöistä voivat ehkäistä sidosryhmäyhteistyön etenemistä. Tämän osatutkimuksen yhteydessä tarkasteltiin myös sitä, miten kyseiset sidosryhmätoimijat määrittelevät ja jäsentävät heidän välistänsä yhteistyötään. Tässä yhteydessä esimerkiksi yhteisen hyödyn tavoittelu, neuvottelu molemminpuolisista tarpeista ja keskinäisten vastuiden jakaminen näyttäytyivät sidosryhmäyhteistyön luonnetta keskeisesti jäsentävinä tekijöinä.

Toisessa osatutkimuksessa analysoitiin sitä, kuinka nimenomaan neuroterveyden tutkijat jäsentävät omaa yhteistyötään yrittäjien kanssa osana toimintaa, jota voidaan kuvata yhteiskunnalliseksi yrittäjyydeksi. Tällä tarkoitetaan sitä, kuinka tutkijat eivät välttämättä pidä itseään yrittäjinä, mutta toimivat osana työtään yrittäjämäisesti käsitellessään työyhteisöjensä haasteita ja luodessaan uusia työskentelymahdollisuuksia työyhteisöissään. Löydökset korostavat sitä, kuinka tutkijoiden yrittäjien kanssa tekemän yhteistyön kulmakivet ovat yhteydessä sekä erilaisiin ajallisiin käsityksiin yhteisestä toiminnasta että yhteisten ja erillisten tavoitteiden yhteensovittamisen kanssa.

Kolmannessa osatutkimuksessa huomio kiinnittyi siihen, kuinka neuroterveyden yhteistyötahot näkevät potilaan aseman ja roolin osana tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä. Löydökset nostavat esiin sen, kuinka potilaat näyttäytyvät asiantuntijatoimijoiden silmissä hyvin välineellisesti ja

kohteenomaisesti, jolloin potilaiden toimijuutta ja näkemyksiä ei nähdä keskeisenä osana sidosryhmäyhteistyötä. Potilaiden mukaanotto aktiivisena ja vertaisen kaltaisena kanssatutkijana näyttäytyi pikemminkin häilyvänä tulevaisuudenkuvana kuin peilinä tämänhetkisestä tilanteesta.

Tutkimushankkeen löydökset nostavat esiin keskeisiä tekijöitä, joiden avulla eri sidosryhmätoimijoiden yhteistyötä voidaan silloittaa. Näitä tekijöitä ovat muun muassa selkeät neuvottelut yhteisistä intresseistä ja tavoitteista, konkreettiset sosiaalista vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa mahdollistavat rakenteet sekä jaettu ymmärrys yhteistyöhön liittyvästä ajankäytöstä. Hankkeen löydösten perusteella voidaan myös todeta, että esimerkiksi potilaiden mukaan ottaminen kanssatutkijana neuroterveyden kentällä tehtävään sidosryhmäyhteistyöhön on Suomessa vielä kehittymässä. Potilaiden kanssatutkijana toimiminen haastaa myös tutkimus- ja innovaatiotoiminnan parissa tehtävää sidosryhmäyhteistyötä esimerkiksi sen suhteen, kenellä on vastuu kanssatutkijoiden koulutuksesta, minkälainen rooli potilailla on tutkimuksenteossa sekä kenenkä ehdoilla kanssatutkimuksen ajatusta pyritään edistämään.